بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/657
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އަޙްމަދު އަނީސް، ފެހިގެ / ތ.ހިރިލަންދޫ
- އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް: ހަދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ފައިސާ ދައުވާ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 05 ރަޖަބު 1443
06 ފެބްރުއަރީ 2022

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމިހުކުމްކުރެވުނު ތާރީޚް: 27 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441 / 24 ނޮވެމްބަރު 2019

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:**
- **ނަންބަރު:** 61/O11C/2019
- **ނިންމި ކޯޓު:** ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ފައިސާ ހޯދުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 06 އޮގަސްޓް 2019
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 15 އޮގަސްޓް 2019

ދަޢުވާ- ފައިސާ ހޯދުން – ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ- ސިވިލް

ޤާނޫނުގެ ގަވާއިދު 6.0 ގެ 228 ވަނަ މާއްދާ

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމްގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ އާއި ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު ތާއީދު ކުރައްވައެވެ.

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. މިއީ، ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާއި، އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ [illegible] އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ލ.ހިތަދޫ/ ފެހިގެ، ޢަބްދުﷲ އަނީސް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A139122)ގެ ފަރާތުން އެ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.
2. މި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލުގެ އިދާރާއެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަށަވަރުވެފައިވާ ކަންކަން:

3. ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލުގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/404/2016/49) އިޢުލާނާއި ގުޅިގެން ލ. ހިތަދޫ [illegible] [illegible] އިދާރާ ހިނގާ ބިން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ކައުންސިލުން ބިން ދޫކުރެއެވެ.
4. ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލުގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDIV/2017/15 (17 ފެބްރުއަރީ 2017) އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކޮންމެ މީލާދީ މަހަކަށް -/1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާގެ ކުއްޔަށް 6 (ހައެއް) އަހަރު ދުވަހަށް ލ. ހިތަދޫ ފެހިގެ އަނީސް އާއި ބިން ހަވާލުކޮށްފައިވެއެވެ.
5. އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ކުލި ދައްކަމުން ނުދާކަމުން ބާކީ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހިނގާ ކުއްޔާއި، ކުލި ނުދައްކާކަމުގެ ސަބަބުން އަދާ ޖޫރިމަނާ ހޯދަން އަދި ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލުގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން ޢަބްދުﷲ އަނީސްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެއްވީއެވެ.

ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ކުރެއްވި ޙުކުމް

6. ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ގެ ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު، މިއީ، ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/404/2016/49 އިއުލާނާއި ގުޅިގެން ލ.ހިތަދޫ ޒުވާނުންގެ ޖަމްޢިއްޔާގެ [illegible] ހިންގި ބިން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ކައުންސިލްގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDVI/2017/15 (17 ފެބްރުއަރީ 2017) އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ގޮތުގެ މަތިން މަހަކަށް -/1،000ރ (އެއްހާސް) ރުފިޔާގެ ކުއްޔަށް 6 (ހައެއް) އަހަރު ދުވަހަށް ލ.ހިތަދޫ/ [illegible] އަބްދުލް އަނީސް އާއި ހަވާލުކޮށް، 2018 ސެޕްޓެމްބަރު މަހުން ފެށިގެން 2019 ސެޕްޓެމްބަރު މަހާއި ހަމައަށް ހިނގައިދިޔަ 13 (ތޭރަ) މަސްދުވަހުގެ -/13,000ރ (ތޭރަހާސް) ރުފިޔާ އާއި އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތަށް ކުލި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ފުރަތަމަ މަހު -/15ރ. (ފަނަރަ) ރުފިޔާ އާއި 2 ވަނަ މަހު -/25ރ (ފަންސަވީސް) ރުފިޔާ އާއި 3 ވަނަ މަހު -/50ރ (ފަންސާސް) ރުފިޔާ އާއި 4 ވަނަ މަހުންފެށިގެން ކޮންމެ މަހަކަށް -/100ރ (އެއްސަތޭކަ) ރުފިޔާ އެއްކޮށް ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ -/990ރ (ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ އެއްކޮށް ޖުމްލަ -/13990ރ (ތޭރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ ހޯދުމަށް އެދި ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވުން [illegible] މައްސަލައެކެވެ.

ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމެވުން:

7. ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ "ދަޢުވާ، އިސްތިޖާބާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDIV/2017/49) 15 ޑިސެމްބަރު 2016 އިއުލާނާއި ގުޅިގެން ލ.ހިތަދޫ ޒުވާނުންގެ ޖަމްޢިއްޔާގެ [illegible] ހިންގި ބިން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ކައުންސިލްގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDVI/2017/15 (07 ފެބްރުއަރީ 2017) އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ގޮތުގެ މަތިން މަހަކަށް -/1،000ރ (އެއްހާސް) ރުފިޔާގެ ކުއްޔަށް 6 (ހައެއް) އަހަރު ދުވަހަށް ލ.ހިތަދޫ/ [illegible] އަބްދުލް އަނީސް އާއި ހަވާލުކޮށް، 2018 ސެޕްޓެމްބަރު މަހުން ފެށިގެން 2019 ސެޕްޓެމްބަރު މަހާއި ހަމައަށް ހިނގައިދިޔަ 13 (ތޭރަ) މަސްދުވަހުގެ -/13000ރ (ތޭރަހާސް) ރުފިޔާ އާއި އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތަށް ކުލި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ފުރަތަމަމަހު -/15ރ. (ފަނަރަ) ރުފިޔާ އާއި 2 ވަނަ މަހު -/25ރ (ފަންސަވީސް) ރުފިޔާ އާއި 3 ވަނަ މަހު -/50ރ (ފަންސާސް) ރުފިޔާ އާއި 4 ވަނަ މަހުން ފެށިގެން ކޮންމެ މަހަކަށް -/100ރ (އެއްސަތޭކަ) ރުފިޔާ

ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 990/-ރ (ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ އާއި އެކު ޖުމުލަ 13990/-ރ (ތޭރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ ހޯދުމަށް އެދި ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން [illegible] މި [illegible] ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDIV/2017/15 (07 ފެބުރުއަރީ 2017) އެއްބަސްވުމުގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) އާއި (ށ) ކަނޑައަޅާފައިވާ ފުރަތަމަ މަހަށް 15/-ރ ދެވަނަ މަހަށް 25/-ރ ތިންވަނަ މަހަށް 50/-ރ ކަމަށާއި 4 ވަނަ މަހަށް 100/-ރ. (އެއްސަތޭކަ) ރުފިޔާ ކަމަށާއި އަދި 4 މަސް [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގާ މުއްދަތުގައި ޖޫރިމަނާ [illegible] [illegible] އަދި ޖޫރިމަނާ [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible]، 4 ވަނަ [illegible] [illegible] ހިނގާފައިވާ [illegible] ޖޫރިމަނާ [illegible] ލ.ހިތަދޫ [illegible]، އަހުމަދު އަނީސްގެ [illegible] ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ [illegible] ކަމަށާއި [illegible] ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ޖުމުލައަކީ 13190/-ރ (ތޭރަހާސް އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ ކަމަށާއި، މި ފައިސާ [illegible] ލ.ހިތަދޫ [illegible]، އަހުމަދު އަނީސް އަރިހުން [illegible] ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDVI/2017/15 އެއްބަސްވުމުގެ (10) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) (ށ) (ނ) (ރ) އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީފުޅުގައި، ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު 404-CA/INDIV/2019/24 ސިޓީއިން ލ.ހިތަދޫ [illegible] އަހުމަދު އަނީސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުދައްކާ ހިނގާފައިވާ 13 (ތޭރަ) މަސްދުވަހުގެ [illegible] ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި 13190/-ރ (ތޭރަހާސް އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާގެ [illegible]، 10 އޮކްޓޫބަރު 2019ގެ [illegible]، [illegible] މަސްދުވަހުގެ [illegible] ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާގެ [illegible] 4190/-ރ (ހަތަރުހާސް އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ [illegible] [illegible] [illegible] ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9000/-ރ (ނުވަހާސް) ރުފިޔާ އަދި އަހުމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހައްދުންމަތީ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ [illegible] [illegible]، [illegible]، 15 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 15 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން 2250/-ރ (ދެހާސް ދުއިސައްތަ ފަންސާސް) [illegible] [illegible] 4 މަސްދުވަހުގެ [illegible] މި ފައިސާ ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް [illegible] [illegible] މި [illegible] ދައްކައި [illegible] ލ.ހިތަދޫ [illegible] އަހުމަދު އަނީސްއަށް އަންގައި މި [illegible] ނިންމީމެވެ. "

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

5. ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ލ.ހިތަދޫ/ ފެރީގެ، އަޙްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކާމެދު ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ.

5.1 ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާއި، 42 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

5.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

5.3 ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާ ނިންމުމުގައި ދައުވާކުރި ފަރާތާއި ދައުވާ ރައްދުވާ ފަރާތާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 10 ވަނަ މާއްދާ، އެއްބަސްވުމުގެ ވަކި ފަރާތަކަށް މަންފާކުރިވާގޮތަކަށް ކޯޓުން ތަފްސީރުކޮށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

5.4 ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ގަވާއިދު 6.0 ގެ 228 ވަނަ މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަންތައްތައް

8. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިކޯޑުތަކާއި، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ލިޔުމާއެކު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

9. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މިވާ ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރާއި (AGR)404-ESMS/404/2016/49 އިއުލާނާއި ގުޅިގެން ލ.ހިތަދޫ ޒުވާނުންގެ ޖަމިއްޔާގެ އިދާރާ ހިންގި ބިން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ކައުންސިލްގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDVI/2017/15 (07 ފެބްރުއަރީ 2017) އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތުން ކޮންމެ މީލާދީ މަހަކަށް -/1،000ރ (އެއްހާސް) ރުފިޔާގެ ކުއްޔަށް 6 (ހައެއް) އަހަރު ދުވަހަށް ލ.ހިތަދޫ/ [illegible] އަހްމަދު އަނީސް އާއި [illegible]، 2018 ސެޕްޓެމްބަރު މަހުންފެށިގެން 2019 ސެޕްޓެމްބަރު މަހާއި ހަމައަށް ހިނގާފައިވާ މުއްދަތުގައި އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތަށް ކުލި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން އަރާފައިވާ ރުފިޔާ ހޯދުމަށް އެދި ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން ބެލެވުނު މައްސަލައެކެވެ.

10. އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ކުރުމަށް ބަލާއިރު، ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއިން [illegible] [illegible] ފައިސާގެ [illegible] ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު (AGR)404-ESMS/INDVI/2017/15 (07 ފެބްރުއަރީ 2017) އެއްބަސްވުމުގެ 5ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) އާއި (ރ) [illegible] ފުރަތަމަ މަހަށް -/15ރ ދެވަނަ މަހަށް -/25ރ ތިންވަނަ މަހަށް -/50ރ ހަތަރުވަނަ މަހަށް -/100ރ (އެއްސަތޭކަ) ރުފިޔާ ކަމަށާއި އަދި 4 މަސްދުވަހަށް ވުރެން އިތުރަށް ހިނގާ މުއްދަތުގައި ޖޫރިމަނާ [illegible] އަދި ޖޫރިމަނާ [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible]، 4 މަސް ދުވަހަށް ވުރެން އިތުރަށް ހިނގާ މަސްތަކުގައި ޖޫރިމަނާ [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible]، 4 ވަނަ މަހުންފެށިގެން ހިނގާފައިވާ މަސްތަކުގައި ޖޫރިމަނާ [illegible] ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible] ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ޖުމްލަކޮށް -/9000ރ (ނުވަހާސް) ރުފިޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

11. [illegible] [illegible] ގަވާއިދު 6.0ގެ 228 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާ ވާހަކަ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

12. [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] ބަލާއިރު، 10 އޮކްޓޯބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގައި، [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10 އޮކްޓޯބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 10 އޮކްޓޯބަރު 2019 ޝަރީޢަތުގެ [illegible]

ޖަހާފައިވަނީ އެއްވެސް [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވުމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެއްކުމުން ބަޔާނާއި ވާހަކަތައް [illegible] [illegible] [illegible] ގަވާއިދުގެ 6.0 ގ 228 ވަނަ މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި [illegible] ކަމަށް [illegible].

13. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާއާއި އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާ އާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވިޔަސް، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާގެ ފުރަތަމަ އަޑުއެހުން 10 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ގާތްގަނޑަކަށް 4 މިނެޓުގެ ވަގުތަކަށް ބޭއްވުމަށްފަހު، އަޙްމަދު އަނީސް އަށް ދިފާޢުގައި [illegible] [illegible] ފުރުޞަތާއި، [illegible] ފުރުޞަތު [illegible] 15 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު މައްސަލައިގެ ޙުކުމް [illegible] އަޙްމަދު އަނީސްގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވެއެވެ.

14. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި، ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި، އަދި އެ މީހެއްގެ ޙައްޤަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި ކޮންމެ މީހަކަށް ހަމަހަމަ [illegible] މީހެކެވެ. އަދި ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުން [illegible] [illegible] ހަމަހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މީހެއްގެވެސް ޙައްޤުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

15. ކޮންމެ މީހެއްގެ މަދަނީ ޙައްޤުތަކާއި ވާޖިބުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތު މީހެއްގެ މައްޗަށް އުފުލުމުގައި، ޤާނޫނުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ މިނިވަން އަދި ފުށުނާޅާ ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލެއްގައި، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، އާންމުކޮށް ހުށަހެޅިގެން ބާއްވާ އަދުލުވެރިކޮށް، އިންސާފުން ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކަމެކެވެ.

16. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން، މަދަނީ މުސްތަޤްބަލުގައި މަސްތުންގެ ދައުރަކީ އިޖާބީ ދައުލަތްތަކާއި، [illegible] ސާބިތުކުރުމުގެ ހައްދު އަމަލުކުރުން މަސްތުންނަށް [illegible]، މަސްތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެންމެހައި ހެކިތަކާއި ދަލީލުތައް ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް [illegible] ފުރުޞަތު ކޯޓުން މަސްތުންނަށް [illegible]، އަދި ނަމަ އެ [illegible] އެއް [illegible] [illegible] ހެކި ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމުގެ ހައްދު [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި ދައުރުގެ މަސްތުން [illegible] ހެކިތަކާއި ދަލީލުތައް [illegible] ފުރުޞަތުތަކާއި، ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް އެ [illegible]، އެ [illegible] ދަލީލުތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. ދެން ކޯޓުން މި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އަޙްމަދު އަނީސް އަށް ދިފާޢުގައި ހެކި ހާޒިރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތާއި، ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުގެ ޤަވާއިދު [illegible] ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ މިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 06 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހުކަމާއި، އިސްތިއުނާފުގެ ޤަޟިއްޔާގެ އަޑުއެހުމެއް އެންމެ ފުރަތަމަ ބޭއްވިފައިވަނީ 10 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ކަމާއި، އެ ޝަރީޢަތުގައި އަޙްމަދު އަނީސްގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަޙްމަދު އަނީސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] 10 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހުގެ ޝަރީޢަތުގައި އަޙްމަދު އަނީސްގެ [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އަނީސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ އަޙްމަދު އަނީސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

ބުނާ ބުނުމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޯޓުގެ ޝަރުޢީ ބައްދަލުވުން [illegible] [illegible] ހަފްތާއަށް [illegible] ނޯންނާނެކަމާއި، ކޯޓުގެ ޝަރުޢީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ކޯޓުން އަމުރުކުރައްވާފައިވާގޮތް ސާފުކޮށް [illegible] ޝުހޫދުން، ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ނުދެއްވާ، [illegible] [illegible] މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަން ބެލެވުން ނެތެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާއި، 42 ވަނަ މާއްދާއާއި އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާ އާއި ޚިލާފަށް ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

18. [illegible] ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާ ނިންމުމުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 10 ވަނަ މާއްދާ އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ވަކި ފަރާތަކަށް މަންފާކުރަނިވިގޮތަކަށް ކޯޓުން މާނަކޮށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަން ބުނެ ހުރިހާ ނުކުތާއެއް ދިރާސާކުރެއްވުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައި އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުން ގޮތްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާއެވެ. އެ މާއްދާގައިވަނީ

ހ. މި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން

ށ. [illegible] ހަވާލުކުރުމުގައި [illegible] [illegible].

ނ. އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދެފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމުން ނިމުމަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ރ. [illegible] 3 މަސްދުވަހު [illegible] ނުދައްކައިފިނަމަ (1) މަސްދުވަހުގެ ނޯޓިސް [illegible] [illegible] [illegible].

މި ފަދައިންނެވެ.

19. އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުންތަކުގައި [illegible] ކަމެކެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލާގައި [illegible] ދެމެދުގައި ހަދާފައިވާ އެއްބަސްވުމަށް ބަލާއިރު، އެއްބަސްވުމުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)

ގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ގޮތުން ކިރިކިރިގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހު ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ، އެއްބަސްވުން ބާތިލް ކުރެވިދާނެކަމަށް އެނގެން އޮވެއެވެ. މި އަސާސްގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލާގައި އަނީސްގެ ފަރާތުން ކުއްޔަށް ހިފި ތަން ކުލި ދެއްކުމަކާނުލައި ސެޕްޓެންބަރު 2018 އިން ފެށިގެން ސެޕްޓެންބަރު 2019ގެ ނިޔަލަށް 13 (ތޭރަ) މަސްދުވަހު ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން 06 އޮކްޓޫބަރު 2019 ގައި ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން ތަޙްޤީޤު [illegible] ދީފައިވާ ފުރަތަމަ ބަޔާން (ދަޢުވާ ހުށަހެޅި ބަޔާން) ގައި އެނގެން އޮވެއެވެ. މި ހާލަތުގައި ކުލި ނުދައްކައި ކިރިކިރިގެން 03 މަސް ދުވަހަށްވުރެ ގިނަވުމުން، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދިނުމާ ބިން އަޙްމަދު އަނީސްގެ ކިބައިން ނުވަތަ [illegible]، އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރައްވާފައިވާކަމަށް އަޙްމަދު އަނީސް ބޭނުންކުރަމުން، ކިރިކިރިގެން 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ފައިސާވެސް އެ ބިން އަޙްމަދު އަނީސް ބޭނުންކުރަމުންދާކަން އެނގެން އޮންނަނިކޮށް،[1] އަޙްމަދު އަނީސްގެ ކިބައިން ބިން ވަކިކުރުމާއި ހަމައަށް ކުލި ނުދައްކާ ހިނގާފައިވާ 13 (ތޭރަ) މަސްދުވަހުގެ ކުލީގެ ޖޫރިމަނާ ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/13190 (ތޭރަހާސް އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާގެ ދަޢުވާކޮށް، 10 ސެޕްޓެންބަރު 2019 ދުވަހު، ހަމައަށް މަސްދުވަހުގެ ކުލީގެ ޖޫރިމަނާ ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/4190ރ (ހަތަރުހާސް އެއްސަތޭކަ ނުވަދިހަ) ރުފިޔާ އަޙްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ދައްކާފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލަ [illegible] [illegible] ހިތަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] ބާކީ -/9000ރ (ނުވަހާސް) ރުފިޔާއަކީ އަޙްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] ހިތަދޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ 10 ވަނަ މާއްދާ ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމައިފިއެވެ.

---

[1] [illegible] ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު 404-CA/INDIV/2019/15 ސިޓީ (09 ޖޫން 2019)
[illegible] ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު 404-CA/INDIV/2019/18 ސިޓީ (01 އޮގަސްޓް 2019)
[illegible] ހިތަދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު 404-CA/INDIV/2019/24 ސިޓީ (01 އޮކްޓޫބަރު 2019)

20. އެހެންކަމުން، ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ލ.ހިތަދޫ/ ފެރީގެ، އަޙްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން ބަދަލު ކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަކަށް އަހުރެން ނުދެކެމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާއި އެކޯޓުގެ ވަކިން ހުކުމާއި ހައްދުންމަތީ ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 61/O11C/2019 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ލ.ހިތަދޫ/ ފެރީގެ، އަޙްމަދު އަނީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތުމާއެކު، މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުން:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ   ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް (ރިޔާސަތު)   ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު